Olaf-prisen 2016 til Anne Freuchen for arbeid med barn og ungdom

Olaf-prisen gikk i år til en kliniker og forsker som har mange års erfaring med å hjelpe barn og ungdom. Lege og forsker Anne Freuchen sa hun var glad og ydmyk over å motta prisen for arbeidet med et alvorlig tema.

Av Hanne Holmesland

Freuchen fikk prisen fordi hun gjennom sitt arbeid har bidratt med banebrytende kunnskap om barn og selvmord, og spredt kunnskap om temaet gjennom forelesningsvirksomhet og deltakelse på konferanser nasjonalt og internasjonalt. Freuchen jobber også aktivt med selvmordsforebygging innad på eget HF, Sørlandet sykehus.

Hvordan forebygge blant barn og ungdom?

I talen sa prisvinneren at selvmord blant barn er en sjelden hendelse, men at det likevel skjer.

Freuchen framhevet primærforebyggingen, det å gå inn på det tidligste stadiet i en selvmordsprosess.

– Bakgrunnen for at tankene oppstår er komplekse. Det dreier seg om at noe har blitt veldig vanskelig, og det er ingen å søke råd hos.

Freuchen mener også at vi i større grad kan forberede barn og ungdom på at livet byr på vanskeligheter:

– Beskyttelse er så i tiden, vi skåner barna i beste mening, men vi skåner dem også for realitetene. Hos barn kan det fortone seg som store problemer, det vi anser som bagateller, bagateller som uoverstigelige fjell. Til forskjell fra voksne møter barn problemene for første gang, de har ikke erfaring og kanskje er de uforberedt. Kanskje må vi ha mer fokus på dette: Forberede på det gode liv, men også på det vanskelige.

Ikke alle unge har trygge omsorgspersoner som ser dem og kan legge til rette. Men prisvinneren har tro på åpenhet og kommunikasjon om temaet, og tema selvmord er på dagsorden i media.

Det åpne møtet om selvmordsforebygging ble arrangert av Olaf-stiftelsen, Unge LEVE, Røde kors og Røde kors ungdom, i samarbeid med NSSF, og nullvisjon som verdistandpunkt ble diskutert.

Psykolog Peder Kjøs, kjent fra TV-serien *Jeg mot meg*, snakket om hvorfor selvmord er et så stort tema blant mange unge som har livet foran seg, og om troen på en offentlig samtale om selvmord: – Selvmordstanker skal ikke være hemmelige.

Jan Beskow beskrev erfaringer med nullvisjon i Sverige og framhevet at et større fokus på den suicidale prosessen - et prosessperspektiv framfor sykdomsperspektiv - er nødvendig.

Lars Mehlum fortalte om erfaringer fra samarbeid i European Alliance Against Depression (EAAD) - om forebygging på flere nivåer, både for de som ikke er i kontakt med helsevesen og de som er innenfor.

Overlege dr.med. Anne Freuchen mottok Olaf-prisen 2016 for sine bidrag til banebrytende kunnskap om barn og selvmord. Foto: Frida Marie Grande

Jon Schultz var kveldens møteleder og innledet kvelden slik:

– Når vi snakker om forebygging, la oss aldri glemme at det handler om dyp menneskelig lidelse og smerte for de som dør og de som sitter igjen. La oss aldri glemme at det handler om mennesker - ikke politikk, økonomi, strategi, men om enkeltmennesker og deres personlige katastrofer. Vi kan ikke akseptere at det skjer.

Tidligere mottakere av prisen er forsker og cand.ped. Mette Ystgaard (2011), redaktør Reidun Kjelling Nybø (2012), professor og barnepsykiater Berit Grøholt (2013), journalist og forfatter Trude Lorentsen (2014) og medvirkende i filmen «LEVE» (2015).

Olaf-prisen (tidligere Olafs Minnepris) er etablert av stiftelsen Olafs Minnefond til forebygging av selvmord blant unge. Prisen tildeles som en anerkjennelse til en person som har bidratt med fremragende vitenskapelig arbeid eller kunnskapsformidling innenfor feltet selvmordsforebygging blant barn og ungdom.

www.olafsminne.org